

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 2C/154/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8214207265
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 07. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Majerník, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2017:8214207265.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov sudcom JUDr. Milanom Majerníkom, PhD. v v spore žalobcu M. B. Š.Z., G.. XX.XX.XXXX, K. K. XX, XXX XX K., právne zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom Sov. hrdinov 163/66, 069 01 Svidník, proti žalovanému POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 5.202,17 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne zo sumy nezaplatennej istiny, t. j. 5.003,64 Eur od 19.11.2014 do zaplatenia, v mesačných splátkach po 120 Eur vždy do 25. dňa toho ktorého mesiaca od právoplatnosti tohto rozsudku, s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. Žalobca m á voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 86 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ō v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa XX.XX.XXXX domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného spoločnosťou Slovenská rozhodcovská, a.s., so sídlom Karloveské rameno 8, 841 04 Bratislava, IČO: 35 922 761, sp. zn. A. XXXXX/XX zo dňa XX.XX.XXXX a odkladu vykonateľnosti uvedeného rozhodcovského rozsudku.

2. Žalovaný so žalobou nesúhlasil a žiadal žalobu ako neopodstatnenú zamietnuť.

3. Žalobca v žalobe zo dňa XX.XX.XXXX uviedol, že predmetom žaloby je rozhodcovský rozsudok sp. zn. A. XXXXX/XX zo dňa XX.XXXXXX a zmluva o úvere č. XXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX. Poukazoval na to, že si osobitne nevyjednal rozhodcu a rozhodcovská doložka bola už vopred naformulovaná v štandardnej zmluve a je neprijateľná a zároveň absolútna neplatná. Zmluva o úvere obsahuje túto neprijateľnú rozhodcovskú doložku je v skutočnosti rozsudok paktom.

4. Žalovaný sa vyjadril podaním zo dňa 19.01.2015 s tým, že sa nestotožnil s názormi žalobcu uvedenými v žalobe. Vo vyjadrení poukázal na skutočnosť, že účelom konania o zrušení rozhodcovského rozsudku je umožniť súdne preskúmanie toho, či boli splnené základné podmienky pre prejednanie a rozhodnutie veci rozhodcom a či bola dodržaná zákonnosť. Namietal, že žalobca ako dlžník uzatvoril so žalovaným ako veriteľom dňa XX.XX.XXXX zmluvu o úvere. Žalovaný ďalej namietal, že so žalobcom uzavrel samostatnú nevýhradnú rozhodcovskú zmluvu obsiahnutú na samostatnom dokumente, a teda nemôžu byť pochybnosti o jej legitímnosti.

5. Rozsudkom zo dňa X.X.XXXX tunajší súd zrušil rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného spoločnosťou Slovenská rozhodcovská, a.s., so sídlom Karloveské rameno 8, Bratislava, IČO: 35 922 761, sp.zn. A. XXXXX/XX zo dňa XX.XX.XXXX a žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 281,16 eur do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku na účet právneho zástupcu žalobcu.

6. Proti rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Namietal, že žalobcom prezentovaný postoj Ústavného súdu ČR IV. ÚS 174/2002 je prekonaný a nanajvýš neaktuálny a poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu ČR zo dňa 08.03.2011, sp. zn. I. ÚS 3227/07. Je nepochybné, že rozhodcovská zmluva, dohodnutá medzi žalobcom a žalovaným je nevýhradnou rozhodcovskou zmluvou, nakoľko umožňuje každej zmluvnej strane domáhať sa ochrany svojich práv buď prostredníctvom rozhodcovského konania alebo súdneho konania. Podľa odbornej literatúry rozhodcovská doložka v spotrebiteľskej zmluve, ktorá je pre spotrebiteľa nevýhradná, nebude dotknutá ustanovením § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka. Platnosť právneho úkonu navyše treba hodnotiť v čase jeho uzavretia a bez hypotetického zvažovania okolností, ktoré môžu, ale nemusia nastať. V danom prípade má rozhodcovské konanie plne oporu v zákone o rozhodcovskom konaní, ktorý arbitrabilitu spotrebiteľských sporov nevylučuje a nezakazuje. Prípustnosť rozhodcovského konania vyplýva ja z právnej úpravy týkajúcej sa spotrebiteľských úverov. Možnosť mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru vyplýva jednoznačne z ust. § 4 ods. 2 písm. r) zákona o spotrebiteľských úveroch (č. 258/2001 Z.z.) ako aj aktuálne účinného ust. § 9 ods. 2 písm. v) zákona o spotrebiteľských úveroch. Rovnaký záver vyplýva aj zo smernice č. 2005/48/ES. Platné a účinné ustanovenia týkajúce sa spotrebiteľských úverov sú vo vzťahu k právnej úprave spotrebiteľských zmlúv v Občianskom zákonníku nielen lex specialis ale aj lex posterior a teda majú prednosť pri aplikácii. Prípustnosť rozhodcovského konania v spotrebiteľských sporoch vyplýva jednoznačne aj z odporúčania Komisie č. 98/257/ES. Zásadná prípustnosť rozhodcovskej doložky v spotrebiteľských sporoch bola priznaná aj rozsudkom Vrchného súdu v Olomouci zo dňa 02.03.2011, sp. zn. 12 Cmo 13/2010. Medzi žalobcom a žalovaným bola v predmetnom prípade uzatvorená rozhodcovská zmluva a to na samostatnom liste papiera, oddelene od samotnej zmluvy o úvere. V danom prípade nedošlo k porušeniu ust. § 17 zákona č. 244/2002 Z.z., o čom svedčí aj odôvodnenie rozsudku Rozhodcovského súdu. Stály rozhodcovský súd žalobcovi riadne doručil všetky písomnosti - Oznámenie o podanom návrhu na začatie rozhodcovského konania, výzvy na žalobnú odpoveď spolu s výzvou na vyjadrenie sa k návrhu na začatie rozhodcovského konania.

7. Súd druhej inštancie uznesením sp. zn. XCo/XX/XXXX zo dňa X.X.XXXX zrušil rozsudok súd prvej inštancie a vec vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. V dôvodoch uznesenia uviedol, že súd prvej inštancie sa vysporiada s jeho výhradami spočívajúcimi v zistení, či žalobca podal žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku v zákonnej lehote, či bol sporný rozsudok doručený žalobcovi a znovu vykoná dokazovanie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie o žalobe s tým, že je potrebné si pripojiť rozhodcovský spis, aby bolo možné skúmať platnosť rozhodcovskej doložky.

8. Súd prvej inštancie v intenciách záverov rozhodnutia súdu druhej inštancie v predmetnej veci vykonal dokazovanie oboznámením listinných dôkazov: žalobou, Rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu z XX.X.XXXX sp. zn. A. XXXXX/XX, zmluva o úvere č. XXXXXXXXXX, rozhodcovská zmluva z XX.X.XXXX, návrh žalovaného na začatie rozhodcovského konania adresovaný Stálemu rozhodcovskému súdu, Všeobecné podmienky poskytnutia úveru, príloha k zmluve o úvere č. XXXXXXXXXX, prehľad práv, povinností a záväzkov vyplývajúcich zo Zmluvy o úvere, výzva na žalobnú odpoveď, doručka preukazujúca doručenie výzvy na žalobnú odpoveď, doručka preukazujúca doručenie rozhodcovského rozsudku a ďalším obsahom spisu, pričom zistil nasledovné:

9. Žalovaný uzatvoril so žalobcom dňa XX.X.XXXX zmluvu o úvere č. XXXXXXXX5, na základe ktorej bola žalobcovi poskytnutá suma 1.000 EUR, ktorú sa zaviazal splatiť v 2 mesačných splátkach vo výške 650 EUR s uvedením celkovej čiastky, ktorú musí zaplatiť 1.300 EUR a RPMN za úver 741,82 %.

10. Z rozhodcovskej zmluvy uzatvorenej taktiež dňa XX.X.XXXX vyplýva, že podľa Čl. 1 rozhodcovským súdom sa rozumie Stály rozhodcovský súd zriadený spoločnosťou Slovenská rozhodcovská a.s., so sídlom Karloveské rameno 8, 84104 Bratislava, IČO: 35922761. Podľa Čl. 2 bod 1 tejto rozhodcovskej zmluvy sa účastníci dohodli, že všetky spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX uzatvorenej dňa XX.X.XXXX vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, ako aj spory, ktoré

vzniknú z dohody o vyplnenie zmeniek zabezpečujúcej uvedenú úverovú zmluvu a uplatnenia práv z takto vyplnenej zmenky vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, budú riešené:

- a) pred stálym rozhodcovským súdom, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na Stálom rozhodcovskom súde,
- b) pred príslušným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu (zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

11. Podľa Čl. 2 bod 2 rozhodcovskej zmluvy, sa zmluvné strany dohodli, že pokiaľ ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu o rozhodnutie akéhokoľvek sporu, ktorý vznikne s právnych vzťahov uvedených v bode 1 tohto článku zmluvy vrátane sporu o platnosť, výklad alebo zrušenie zmluvy o úvere na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozvázovaciú podmienku tejto rozhodcovskej zmluvy; ustanovenie tejto vety sa nepoužije v prípade, ak pred podaním žaloby na všeobecnom súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd vo veci, v ktorej je touto rozhodcovskou zmluvou v súlade s vnútornými predpismi Stáleho rozhodcovského súdu založená právomoc Stáleho rozhodcovského súdu.

12. Podľa Čl. 2 bod 3 rozhodcovskej zmluvy, sa zmluvné strany dohodli, že ktorákoľvek zo zmluvných strán má právo odstúpiť od tejto zmluvy aj bez uvedenia dôvodu, a to v lehote 10 dní od uzatvorenia tejto zmluvy. Odstúpenie od zmluvy musí byť v písomnej forme doručené v uvedenej lehote druhej zmluvnej strane.

13. Podaním zo dňa 21.7.2014 žalovaný ako veriteľ podal Stálemu rozhodcovskému súdu, Slovenská rozhodcovská a.s., so sídlom Karloveské rameno 8, 841 04 Bratislava žalobu, ktorou žiadal, aby tento zaviazal žalobcu zaplatiť mu nesplatenú istinu úveru vo výške 950 eur, úrok vo výške 32 % ročne zo sumy 1000 eur od 18.2.2012 do 11.7.2013 vo výške 447,12 eur, zo sumy 950 eur od 12.7.2013 do zaplataenia, nesplatený poplatok vo výške 204 eur, úrok z omeškania vo výške 8% ročne zo sumy 1.204 eur od 26.5.2012 do 11.7.2013 vo výške 108,72 eur, 1.154 eur od 12.7.2013 do zaplataenia, zmluvnú pokutu vo výške 312 eur a náklady spojené s uplatnením pohľadávky. Žalobca rozhodcovský rozsudok prevzal dňa 26.9.2014.

14. Podľa § 40 ods. 1 zák. č. 244/2002 Z.z. (ďalej len zákon) v platnom znení, účastník rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou na príslušnom súde domáhať zrušenia tuzemského rozhodcovského rozsudku, len ak

- a) rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, ktorá nemôže byť predmetom rozhodcovského konania (§ 1 ods. 3),
- b) rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, o ktorej už predtým právoplatne rozhodol súd alebo sa onej právoplatne rozhodlo v inom rozhodcovskom konaní,
- c) jeden z účastníkov rozhodcovského konania popiera platnosť rozhodcovskej zmluvy,
- d) sa rozhodlo o veci, na ktorú sa rozhodcovská zmluva nevzťahovala, a účastník rozhodcovského konania túto okolnosť v rozhodcovskom konaní namietal,
- e) účastník rozhodcovského konania, ktorý musí byť zastúpený zákonným zástupcom, nebol takto zastúpený alebo v mene účastníka rozhodcovského konania vystupovala osoba, ktorá nebola na to splnomocnená a jej úkony neboli ani dodatočne schválené,
- f) sa na vydaní rozhodcovského rozsudku zúčastnil rozhodca, ktorý bol rozhodnutím podľa § 9 vylúčený pre predpojatosť alebo ktorého vylúčenie účastník rozhodcovského konania pred vydaním rozhodcovského rozsudku nie zo svojej viny nemohol dosiahnuť,
- g) bola porušená zásada rovnosti účastníkov rozhodcovského konania (§ 17),
- h) sú dôvody, pre ktoré možno žiadať o obnovu konania podľa osobitného zákona, 14) alebo
- i) bol rozhodcovský rozsudok ovplyvnený trestným činom rozhodcu, účastníkov konania alebo znalca, za ktorý bol právoplatne odsúdený,
- j) pri rozhodovaní boli porušené všeobecne záväzné právne predpisy na ochranu práv spotrebiteľa. 13a)

15. Podľa § 3 ods. 1 zákona, rozhodcovská zmluva je dohoda medzi zmluvnými stranami o tom, že všetky alebo niektoré spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú v určenom zmluvnom alebo v inom právnom vzťahu, sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní.

16. Podľa § 4 ods. 2 zákona, rozhodcovská zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Písomná forma je zachovaná, ak je rozhodcovská zmluva obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami alebo vo vzájomne vymenených listoch, ak je dohodnutá telefaxom alebo pomocou iných

telekomunikačných zariadení, 4) ktoré umožňujú zachytenie obsahu rozhodcovskej zmluvy a označenie osôb, ktoré ju dohodli.

17. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 OZ, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 3 OZ, spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2 OZ za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods. 3 OZ ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 4 písm. r/ OZ za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Podľa § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

18. Najprv sa žiada uviesť, že žalobca podal žalobu o zrušenie v zákonom stanovenej prekluzívnej lehote uvedenej v ustanovení § 41 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní, keďže rozhodcovský rozsudok prevzal dňa 26.9.2014 a žaloba o zrušenie tohto rozhodcovského rozsudku bola doručená súdu dňa 17.10.2014.

19. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že strany sporu dňa XX.X.XXXX uzatvorili zmluvu o úvere. Zároveň bola medzi nimi v deň uzatvorenia zmluvy o úvere podpísaná aj rozhodcovská zmluva, kde sa strany v Čl. 2 bod 1 dohodli, že všetky spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX uzatvorenej dňa XX.X.XXXX vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, ako aj spory, ktoré vzniknú z dohody o vyplnenie zmieniek zabezpečujúcej uvedenú úverovú zmluvu a uplatnenie práv z takto vyplnenej zmenky vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, budú riešiť: a) pred stálym rozhodcovským súdom, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na Stálom rozhodcovskom súde, b) pred príslušným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu (zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok). V predmetnej veci bolo preukázané, že rozhodcovská zmluva dojednaná medzi stranami sporu je na samostatnej listine podpísanej obidvoma zmluvnými stranami, čím je dodržaná jej písomná forma vyžadovaná zákonom v zmysle ust. § 4 ods. 2 zákona o rozhodcovskom konaní. Rozhodcovskú zmluvu nie je možné považovať za neplatný právny úkon pre jej neurčitosť, nakoľko zákon o rozhodcovskom konaní v ust. § 3 ods. 1, túto definuje ako dohodu medzi zmluvnými stranami o tom, že všetky alebo niektoré spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú v určenom zmluvnom alebo v inom právnom vzťahu, sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní. Z uvedeného dôvodu nie je potrebné, aby v zmluvných dojednaniach rozhodcovskej zmluvy boli presne špecifikované všetky budúce spory, ktoré bude rozhodcovský súd rozhodovať.

20. Medzi stranami sporu bola uzatvorená zmluva o úvere, ktorá je tzv. štandardná alebo formulárová zmluva a ide o zmluvu spotrebiteľskú v zmysle ust. § 52 Občianskeho zákonníka a to aj v prípade, ak ide o úverovú zmluvu, ktorá je upravená v Obchodnom zákonníku. Keďže súd posúdil predmetnú zmluvu o úvere ako spotrebiteľskú, aplikoval na ňu ako aj na rozhodcovskú doložku príslušné zákonné ustanovenia týkajúce sa ochrany spotrebiteľa.

21. Často sa vyskytujúcou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Zmluva o úvere zo dňa XX.X.XXXX uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným túto charakteristiku spĺňa. Žalovaný má v predmete svojej činnosti poskytovanie úverov a v priebehu konania nebolo žalovaným preukázané, aby úver poskytol žalobcovi za účelom výkonu obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti žalobcu. S prihliadnutím na možný výskyt zastierania skutočného účelu uzatvorenia zmluvy má v prípade

pochybnosti dôkazné bremeno na preukázanie nespotebiteľského charakteru zmluvy dodávateľ. Existujúce pochybnosti treba odstrániť spôsobom známym pre dôkazné konanie, čo znamená, že nespotebiteľský charakter musí byť preukázaný bezpečne spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti. Podľa dojednanej rozhodcovskej zmluvy, ktorá bola medzi stranami sporu uzatvorená v rovnaký deň ako zmluva o úvere (XX.X.XXXX) sa všetky spory zo zmluvy o úvere mohli riešiť buď pred rozhodcovským súdom alebo pred všeobecným súdom. Podanie žaloby na všeobecnom súde malo síce povahu rozvázovacej podmienky vo vzťahu k rozhodcovskej zmluve, avšak toto dojednanie neplatilo, ak pred podaním žaloby na súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd. S prihliadnutím na uvedené, ak spor vyvolal dodávateľ podaním žaloby na rozhodcovskom súde, spotrebiteľ sa takto začatému rozhodcovskému konaniu musel podrobiť. Podanie žaloby na rozhodcovskom súde má totiž rovnaké účinky, ako keby bola žaloba podaná na súde, pričom po začatí rozhodcovského konania nemožno v tej istej veci konať a rozhodovať na súde, čo je zrejmé z ust. § 19 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní. Občiansky zákonník účinný od 1.1.2008 za neprijateľnú podmienku v ust. § 53 ods. 4 písm. r) považuje aj dojednanie vyžadujúce v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Vychádzajúc z tohto ustanovenia zmluvná podmienka spotrebiteľom individuálne nedojednaná, ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní bráni prejednávaniu a rozhodnutiu veci rozhodcovským súdom v rozhodcovskom konaní. O takúto zmluvnú podmienku ide aj vtedy, ak spotrebiteľ nemal možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a všeobecným súdom, nakoľko túto možnosť skôr využil dodávateľ. Z pohľadu spotrebiteľa je totiž rovnocenné či riešenie jeho sporov prostredníctvom rozhodcovského konania mu vnúti štandardná zmluvná klauzula alebo dodávateľ svojím konaním podaním žaloby na rozhodcovskom súde. Ust. § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka účinného od 1.1.2008 len demonštratívne menuje niektoré neprijateľné podmienky, a teda charakter neprijateľnej podmienky môžu mať aj iné podmienky spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a v povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Súd v danej veci nezhliadol dôvod na odklon od spoločného stanoviska občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia KS v Prešove z 27.9.2010, podľa ktorého: „Zmluvná podmienka v štandardnej formulárovej zmluve uzavretej po 31. 12. 2007 alebo vo všeobecných obchodných podmienkach inkorporovaných do takejto zmluvy, ktorá nebola spotrebiteľom individuálne dojednaná a ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, bráni tomu, aby na základe nej vydaný rozhodcovský rozsudok na návrh dodávateľa mohol byť exekučným titulom na udelenie poverenia pre exekútora. O takúto zmluvnú podmienku ide aj vtedy, ak síce spotrebiteľ podľa nej má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale ak by podľa takejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ by bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu alebo podať návrh na štátnom súde, ak by chcel zabrániť rozhodcovskému konaniu. Súdu nič nebráni postupovať obdobne aj za stavu, že zmluva bola uzavretá pred 1. januárom 2008“. Z pohľadu spotrebiteľa je rovnocenné či riešenie jeho sporov prostredníctvom rozhodcovského konania mu vnúti štandardná zmluvná klauzula alebo dodávateľ svojím konaním podaním žaloby na rozhodcovskom súde. Vo vzťahu k posúdeniu zmluvnej podmienky ako neprijateľnej nie je rozhodujúce, či dochádza aj k uplatneniu práv vyplývajúcich z takejto neprijateľnej podmienky, posudzuje sa, či zmluvná podmienka je z objektívneho hľadiska spôsobilá negatívne zasiahnuť do práv spotrebiteľa. Na základe predmetnej rozhodcovskej zmluvy môže nastať situácia, kedy by bol spotrebiteľ nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu v dôsledku podania žaloby dodávateľom na rozhodcovský súd. Bez pochyb možno konštatovať, že obmedzenie možnosti spotrebiteľa brániť si svoje práva pred nezávislým, všeobecným súdom spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Ide o podmienku, ktorú odvolací súd s poukazom na ust. § 53 ods. 1 OZ považuje za neprijateľnú, čo v zmysle § 53 ods. 5 OZ spôsobuje jej neplatnosť. (viď rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 17Co/179/2016 zo dňa 7.2.2017)

22. Rozhodcovská zmluva, hoci uzatvorená na samostatnom tlačive, má charakter štandardnej zmluvnej podmienky používanej žalovaným pri uzatváraní zmlúv o úvere so spotrebiteľmi. Je preto právne bezvýznamné, či riešenie sporu rozhodcovským súdom vyplýva z rozhodcovskej doložky k zmluve alebo z osobitnej zmluvy. Občiansky zákonník v ustanovení § 53 ods. 2 za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia nepovažuje také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. V prípade nepreukázania opaku zo strany dodávateľa zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

23. Rozhodcovská zmluva bola uzatvorená na predtlačenom formulári v čase uzatvorenia zmluvy o úvere a žalovaný ničím nepreukázal individuálny charakter tohto dojednania. Rozhodcovská zmluva

v predmetnej veci predstavuje notoricky používanú formu rozhodcovskej zmluvy, ide o rutinný postup zo strany dodávateľa. Takýmto postupom pri podpise hlavného kontraktu (ktorý je však výsledkom individuálneho dojednaní, lebo vzniká na základe požiadavky spotrebiteľa) už bez aktivity a záujmu spotrebiteľa, jednostranne vnucuje spotrebiteľovi ďalší zmluvný vzťah, ktorý bez vôle spotrebiteľa a jeho znalosti podstaty veci, zabezpečuje výlučne dodávateľovi ochranu jeho pohľadávok zo zmluvy o úvere. Navyše k tomu má byť „dohodnutá“ právomoc rozhodcovských orgánov, ktoré dodávateľ sám vopred určil v predloženej rozhodcovskej zmluve, opäť bez aktivity spotrebiteľa.

24. Technická samostatnosť listiny - zmluvy o úvere a rozhodcovskej zmluvy v tomto prípade neznamená individuálnosť jej dojednaní. Podpis spotrebiteľa na nej neverifikuje jej individuálne dojednanie v tom zmysle, v akom to zakotvuje § 53 ods. 2 OZ. Je evidentné, že spotrebiteľ pristúpil na dodávateľom vopred pripravené, vzájomne nevyjednané a ním neovplyvnené podmienky. Predkladanie rozhodcovských doložiek spotrebiteľom za stavu, keď nepoznajú pravidlá arbitráže (predmet rozhodcovskej zmluvy) a prirodzene nevenujú dostatočnú pozornosť tejto časti formuláru, sa zneužíva k záverom o individuálnom vyjednaní zo strany spotrebiteľov, pričom na tomto nič nemení technika predkladania - inkorporovanie doložky do všeobecných zmluvných podmienok versus vyhotovenie štandardnej rozhodcovskej zmluvy na samostatnom liste (háрку) papiera. (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 16Co/2/2014).

25. Keďže ust. § 53 Občianskeho zákonníka nikdy nebolo zaradené medzi prípady relatívnej neplatnosti (§ 40a Občianskeho zákonníka), išlo o neplatnosť absolútnu pôsobiacu bez ďalšieho priamo zo zákona, na ktorú musel súd prihliadať z úradnej povinnosti. Ak teda dojednaná podmienka ukladajúca spotrebiteľovi podrobiť sa rozhodcovskému konaniu vyvolanému dodávateľom je pre jej neprijateľnosť neplatná, v rozhodcovskom konaní uplatnený nárok rozhodcovským súdom vôbec nemal byť prejednaný a rozhodnutý. Bez platnej zmluvy majúcej buď formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve rozhodcovskému súdu chýba základný predpoklad pre rozhodnutie sporu v rozhodcovskom konaní.

26. V súvislosti s akoukoľvek rozhodcovskou zmluvou je potrebné dodať, že jej cieľom je dosiahnuť prejednanie prípadného sporu rozhodcom ako súkromnou osobou, na ktorého zmluvné strany delegovali takúto právomoc. Často krát sa rozhodcovská zmluva vyjadrí len v podobe rozhodcovskej doložky, ktorá splyva s ostatnými podmienkami v štandardnej zmluve. V porovnaní s ostatnými zmluvnými podmienkami je predsa len význam rozhodcovskej doložky osobitný, pretože pri vzniku sporu súkromná osoba rozhodne o právach a právom chránených záujmoch s cieľom dosiahnuť nový kvalifikovaný záväzok z pôvodnej zmluvy. Keďže sa tak stane v súkromnom právnom procese, požiadavka na rešpektovanie princípov súkromného práva rozhodcom, vrátane princípu dobrých mravov je plne opodstatnená. Ak rozhodcovská zmluva nebola osobitne spotrebiteľom vyjednaná alebo vyplýva zo štandardnej zmluvy, a teda zo vzťahu fakticky nerovnovážneho, obavy, že slabšia strana si svoj osud v závažnej veci akou je prípadný neskorší rozhodcovský proces nedokáže náležite naplánovať sú plne namieste.

27. V korelácii s citovanými ustanoveniami Občianskeho zákonníka je potrebné uviesť, že o doložku, ktorá vyžaduje, aby spotrebiteľ riešil spory výlučne v rozhodcovskom konaní ide aj vtedy, ak síce spotrebiteľ podľa nej má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a všeobecným súdom, ale v prípade ak by podľa uvedenej doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ by bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu. Predmetná rozhodcovská zmluva bola uzatvorená vo formulárovej podobe, ktorú predkladal žalovaný spotrebiteľom a táto nemohla byť individuálne dojednaná, keďže jej obsah spotrebiteľ ani ovplyvniť nemohol a dopĺňali sa len údaje o spotrebiteľovi, uvedením jeho mena, bydliska a dátumu narodenia. Veriteľ teda môže na základe takto sformulovanej rozhodcovskej zmluvy vec predložiť na prejednanie rozhodcovskému súdu a tak vylúčiť z prejednaní všeobecný súd, ktorý by bol inak príslušný. Spotrebiteľ tým stráca právo brániť sa voči nárokom veriteľa na všeobecnom súde v mieste svojho bydliska. V súlade s ustanoveniami rozhodcovskej zmluvy spočíva výber rozhodcovského súdu na zmluvnej strane podávajúcej žalobný návrh, ktorý v zásade iniciuje práve veriteľ. Práve veriteľ, ktorý zostavil znenie rozhodcovskej zmluvy vo svojej vopred pripravenej forme aj jednostranne určil, ktorému rozhodcovskému súdu bude vec predložená. Vychádzajúc z komplexnej úpravy rozhodcovskej zmluvy je potom potrebné túto považovať v celosti za neprijateľnú, spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

28. Pokiaľ sa jedná o ustanovenie rozhodcovskej zmluvy, v zmysle ktorého mal spotrebiteľ právo od zmluvy jednostranne odstúpiť, aj bez uvedenia dôvodov do 10 dní od jej uzatvorenia, tak od zmluvy je možné odstúpiť len v prípade, ak je platná, pretože ak je zmluva od začiatku neplatná, nie sú ani splnené zákonné podmienky na dodatočné zrušenie zmluvy. V danom prípade za individuálne dohodnutú zmluvu nie je možné považovať zmluvu, ktorá bola vopred dodávateľom naformulovaná, pričom spotrebiteľ jej obsah nemal možnosť ovplyvniť. Z uvedeného dôvodu nie je možné považovať rozhodcovskú zmluvu za individuálne dohodnutú len tým, že spotrebiteľ v relatívne krátkom čase po jej podpise mal právo od zmluvy odstúpiť. Uvedené tiež nemení nič na neprijateľnom charaktere rozhodcovskej zmluvy, keď v posudzovanom prípade bola spotrebiteľovi v konečnom dôsledku odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom vo všetkých prípadoch, ak dodávateľ podá voči nemu žalobu na rozhodcovskom súde (viď tiež rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1 CoE 33/2014 zo dňa 29.5.2014, Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 8 CoE157/2014 zo dňa 17.6.2014, Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3 CoE 55/2014 zo dňa 30.4.2014).

29. Na základe uvedených skutočností preto, podľa názoru súdu, napriek tomu, že predmetná rozhodcovská zmluva má povahu samostatnej zmluvy, nešlo o zmluvu individuálne dojednanú, nakoľko bola vopred pripravená dodávateľom bez toho, aby spotrebiteľ mal možnosť akokoľvek do jej textu zasiahnuť. Keďže ide o zmluvné dojednanie majúce charakter neprijateľnej zmluvnej podmienky, ktorá je v zmysle ust. § 53 ods.5 Občianskeho zákonníka neplatná, je naplnený zákonný dôvod pre zrušenie rozhodcovského rozsudku v zmysle ust. § 40 písm. c) zákona o rozhodcovskom konaní, preto súd predmetný rozhodcovský rozsudok zrušil.

30. Podľa ust. § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať podľa písm. j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov. Z predloženého rovnopisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere mal súd za preukázané, že táto neobsahuje minimálne predpoklady použité na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov, čo má v zmysle ust. §11 ods. 1 písm. a) zák. č. 129/2010 Z.z. za dôsledok, že spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov a žalovaný mal iba nárok na vrátenie istiny poskytnutého úveru. Nakoľko rozhodcovský súd pri rozhodovaní porušil všeobecne záväzné právne predpisy na ochranu práv spotrebiteľa, bol naplnený dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku aj na základe ust. § 40 písm. j) zákona o rozhodcovskom konaní.

31. Súd prvej inštancie svoj záver argumentačne podporuje s poukazom na článok 2 CSP aj na rozhodnutie v obdobnej veci, a to rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 17Co/179/2016 zo dňa 7.2.2017, s ktorého závermi sa plne stotožňuje a na ne odkazuje.

32. Keďže medzi stranami sporu nebola platne dojednaná rozhodcovská zmluva, je daný dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného spoločnosťou Slovenská rozhodcovská, a.s. so sídlom Karloveské rameno 8, 841 04 Bratislava, sp. zn. A. XXXXX/XX zo dňa XX.X.XXXX v zmysle § 40 písm. c) zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní.

33. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP. V spore bol v plnom rozsahu úspešný žalobca, preto mu súd priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu voči neúspešnému žalovanému.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia jeho písomného vyhotovenia na Okresný súd Bardejov (§ 362 ods. 1 C.s.p.).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 C.s.p.) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 C.s.p.).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 C.s.p.).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 C.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).